

DERS NOTU

AHİRET

Ahret inancı islam inanç esaslarından birisidir. Dünya hayatından sonra başlayıp sonsuza kadar devam edecek olan ve dünyada yapılan her davranışın hesabının verileceği hayattır. Dünyada yapılan her iyilik ve kötülüğün karşılığının ahirette verileceğinin bilgisi Kuranda verilmiştir.

İslamiyete göre varoluşun anlamı: Evrende kusursuz bir düzen vardır. Her varlığın mutlaka bir işlevi vardır. Kuranda "**Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık...**" buyrulur. Düşünme, akletme yetilerine sahip olmasından dolayı Kuranda Eşref-i Mahlukat olarak nitelenen insanın ise boş yere dünyaya gelmiş olması düşünülemez. İnsanın yaratılış amacı "**Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.**" ayetiyle bildirilmiştir. Kulluk ibadet anlamına gelir. İbadet namaz, oruç, hac, zekat gibi belirli ibadetlerin yanında yapılan her iyi davranıştır. İnsan hayatını iyi bir insan olarak geçirmeye çalışıp, topluma faydalı işler yapmalıdır.

Ahret inancının insana kazandırdıkları:

- Cennete gitme arzusundan dolayı iyi işler yapmaya çalışır
 - Cehennem endişesinden dolayı kötülük yapmaktan uzak durmaya çalışır.
 - İnsanın hayatı anlamlandırmasını sağlar.
 - Sorumluluk duygusuyla hareket etmesini sağlar.
 - İnsan ümitsizliğe kapıldığında bir sığınak olur.
- Aşırılıklardan uzak durmasını sağlar.

ÖLÜM

Tabiattaki her canlı varlığın bir sonu vardır.

Beden ve ruhtan meydana gelen insan, sadece bedeniyle değil; ruhu ile de insandır. Toprakta yaratılan beden, yine toprak olacak; insanın ruhu ise varlığını sürdürecektir. Ölüm ruhun bedenden ayrılmasıdır.

* Ölen birinin ardından genellikle, "...İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciün."
"Biz her şeyimizle Allah'a aidiz ve şüphesiz ona döneceğiz." (Bakara suresi, 156. ayet.) anlamındaki ayet söylenir.

* Dinimize göre ölüm bir yok oluş değildir. Aksine ölüm, yeni bir hayata geçişin ilk kapısıdır.

* Kışın sararıp solan, yapraklarını döken bitkiler ilkbahar gelince nasıl yemyeşil bir hâl alıp canlanıyorsa ölen insanlar da ahirette buna benzer şekilde yeniden diriltileceklerdir.

* Kişi; hayırlı, topluma faydalı eserler bırakırsa ölümünden sonra da adını yaşatabilir. "İnsan ölünce amel defteri kapanır. Ancak ardından şu üç şeyi bırakanlar hariç: Sadaka-i cariye, faydalı ilim ve kendisine dua eden salih bir evlat."

"Ölüyü (kabre kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi döner, biri kalır. Çoluk çocuğu ve malı döner, ameli (kendisiyle) kalır."

* Ölüm islam inancına göre bir son değil, Ebedi bir hayatın başlangıcıdır.

KABİR VE BERZAH

Berzah : Ölümle birlikte başlayıp tekrar dirilme zamanına kadar sürecektir olan ara döneme denir. Dünya hayatı ile ahiret hayatı arasındaki geçiş dönemini ifade eder. Kabir hayatı şeklinde de ifade edilir. Ölen herkes berzah alemine girecektir. Ahiret duraklarının ilkidir.

Konuyla ilgili ayetler

"Nihayet onun canını aldı ve kabre koydu. Sonra dilediği bir vakitte onu yeniden diriltecektir."

KİYAMET

Kiyamet: İsrailin sûr adı verilen bir alete üflemesiyle evrendeki düzenin altüst olması,dünya hayatının son bulması, tüm canlıların ölmesi anlamına gelir.

Ayet: "Sûra bir defa üfürülünce, yeryüzü ve dağlar kaldırılıp birbirine çarpıtılınca işte o gün olacak olmuş (kiyamet kopmuş) tur."

* Günümüzde bilim, dünyanın sonsuz olmadığını ifade etmektedir. Bu dünyanın sonlu olduğunu, yapılan bilimsel araştırmalar teyit etmektedir
* Kiyamet gününün ne zaman kopacağına bilgisi yalnızca Allah katındadır. Bu konuda ne Kuranda ne de hadislerde bir bilgi yoktur.

Ayetler: "Sana kiyamet ne zaman kopacağını soruyorlar. De ki: Onun bilgisi ancak Rabb'im katındadır. "

BA'S

Ba's: Kiyamet kopmasından sonra Allah'ın emriyle İsrailin sûra ikinci defa üflemesiyle tüm insanları tekrar dirilmesidir.

Ayetler: "O gün insanlar hakka çağırın o korkunç sesi işitecektirler. İşte bu, (kabirlerden) çıkış gündür."

* İslamın ilk dönemlerinde yeniden diriliş konusu kavranmakta zorlanılmış. İnanmayan kesimler çürüyen kemikten tekrar dirilmenin mümkün olmadığını iddia etmiştir.

Ayet: "Kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve 'Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?' diyor. De ki: Onları ilk defa var eden diriltecektir. O, her yaratılmışı hakkıyla bilendir."

* Bir şeyin gerçekleşmesi için Rabb'imizin (c.c.) "OII!" demesi yeterlidir.

Ayet: "Bir şey yaratmak istediği zaman onun yaptığı 'OI!' demekten ibarettir. Hemen oluverir."

* Bir şeyi hiç yokken yaratmak, var olanı yeniden yaratmaktan daha zordur.

Ayet: "Gökleri ve yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye gücünün yeteceğini görmediler mi? Evet şüphesiz o, her şeye hakkıyla gücü yetendir."

* Kur'an-ı Kerim, insanlara yeniden dirilişi daha kolay kavratmak için doğa olaylarından örnekler verir. Yüce kitabımızda, mevsimlerin oluşumu ve bu esnada tabiatta meydana gelen değişim, insanın yeniden dirilişi ile ilişkilendirilir. Örneğin sonbaharda kuruyan doğa, ilkbaharda yağın yağmurla nasıl canlanıyorsa insanların kabirden çıkmasının da buna benzer şekilde gerçekleşeceği belirtilir. Kupkuru hâldeki topraktan, yağın yağmurdan sonra çeşit çeşit ürünlerin ortaya çıkması gibi insanların da çürümüş kemiklerinden yeniden diriltileceği ifade edilir.

Ayetler: "Rüzgârları rahmetinin önünde müjde olarak gönderen odor. Sonunda onlar (o rüzgârlar) ağır bulutları yüklenince onu ölü bir memlekete sevk ederiz. Orada suyu indirir ve onunla türlü türlü meyveler çıkarırız. İşte ölüleri de böyle çıkaracağız. Herhâlde bundan ibret alırsınız."

HAŞİR-MAHŞER

Haşir: İnsanların öbür dünyada yeniden diriltilerek dünyadaki yaptıklarının ve yapmadıklarının hesabını vermek üzere bir araya gelmeleri, getirilmelerine denir.

Mahşer: Kıyamet günü ikinci kez sûra üflendikten sonra bütün insanların diriltilerek mezarlarından kalkıp dünyada iken yaptıkları her şeyin hesabını vermek üzere toplanacakları yere mahşer denir.

"Şüphesiz senin Rabb'in onları diriltip bir araya getirecektir. Şüphesiz o, hüküm ve hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir."

* Kur'anı Kerimde verilen bilgilere göre inkarcılar kör ve sağır haşredilecektir.

* Haşir ve mahşeri inkar edenlerin ziyanda olduğu buyrulur.

* Mahşerde Allahın emirlerini yerine getirmeyenler korku ile hesaba çekilmeyi beklerken, İtaat edip emirleri yerine getirenler sevinç içinde olacaklardır.

HESAP

Mahşer meydanında toplanan insanlar, burada, dünyada yaptıklarından ve yapmadıklarından hesaba çekileceklerdir.

"Elbette kendilerine peygamber gönderilen kimseleri de gönderilen peygamberleri de mutlaka sorguya çekeceğiz."

* Mahşer gününde herkese amellerinin yazılı olduğu amel defteri verilecektir.

* Kur'an-ı Kerim'de belirtildiğine göre cennetliklerin amel defteri sağdan, cehennemliklerinki ise sol taraflarından verilecektir. Amel defterini sağ taraflarından alanlar büyük bir sevinç ve mutluluk yaşayacaklardır. Amel defterleri soldan verilecek olan günahkârlar ise pişmanlık ve üzüntü içinde kalacaklardır.

* Mahşer gününde mizan kurulacaktır.

Mizan: Ahirette insanların günah ve sevaplarının, iyilik ve kötülüklerinin tartılacağı mahiyeti bilinmeyen manevi terazidir.

"O gün amellerin tartılması da haktır. Kimlerin sevabı ağır gelirse işte onlar kurtuluşa erenlerdir. Ama kimlerin sevabı da hafif gelirse işte onlar, ayetlerimize haksızlık etmiş olmaları sebebiyle kendilerini ziyana sokanlardır."

* Hesap gününde gerçekleşecek olan ilahi adalette hiç kimseye zerre haksızlık yapılmayacaktır.

* Hesap gününde insanlar, yaptıklarını inkâr edemeyeceklerdir. Çünkü amel defterinde her şey yazılı olacak, ayrıca insanın organları da yaptıklarına şahitlik edeceklerdir.

"O gün biz onların ağızlarını mühürleriz. Elleri bize konuşur, ayakları da kazandıklarına şahitlik eder."

Cennet

Günahsız kişilerin, günahları affedilen ya da günahlarının cezasını cehennemde çekmiş olan müminlerin, içerisinde sonsuza dek kalacakları mutluluk yurdudur. Cenet Allah'ın emirlerine uymakta titizlik gösterenlerin mükafatlandırılacağı ve insanın canının çektiği her şeyin olacağı mutluluk yurdudur. Cennete girenler ölüm yoktur ve orada ebedi olarak kalacaklardır. Genişliği göklerle yer kadar olan, yakıcı sıcak ve dondurucu soğuk ve yorgunluğun olmadığı bir yerdir.

Cehennem

İnanılması gereken şeylere inanmayan ya da inandığı halde inananların hayatını sürdüren ve günahı affedilmeyen insanların ahiret aleminde cezalandırılacakları yerdir. İman etmeyenler ebedi olarak cehennemde kalacak, günahkarlar ise günahlarının cezasını mutlaka çekeceklerdir.

CENAZE

İslama göre insan üstün ve şerefli bir varlıktır. İslam bu şerefli konumu sebebiyle ölümünden sonra da insana saygı gösterilmesini ister. Bu yüzden İslamiyette vefat eden kişileri ahirete uğurlamaya önem verilir.

Ölen Kişinin Ardından Toplumumuzda Yaygın Olarak Yapılan Uygulamalar

- Ölüm haberini duyurmak için sela okunması
- Borçlarının ödenmesi
- Vasiyetinin yerine getirilmesi
- Cenazenin hazırlanması (yıkama, kefenleme)
- Cenaze namazını kılmak
- Taziye de bulunmak
- Ölen kişi için dua etmek, mevlüt okutmak, hayır yapmak

Ölen Kişinin Vasiyet ve Borçları

Vasiyet; bir kimsenin, malını veya malından yararlanma hakkını ölümünden sonra bir kişiye veya bir hayır kurumuna bağışlaması veya bağışlanmasını istemesi. Kişinin ölümünden sonra yapılmasını istediği şeyler de vasiyettir.

- Öncelikle ölen kişinin borçlarının ödenmesi gerekir.
- Dinimize göre vasiyet meşrudur. Kişi ölümünden sonrası için vasiyet bırakabilir. Hatta Vasiyet bırakmak Peygamberimiz tarafından tavsiye edilmiştir.
- Dinin temel ilkelerine aykırı olan, haram niteliği taşıyan bir vasiyet verilemez. Verildiyse yerine getirilemez.
- Kişi vasiyetinin malının üçte birinden fazlasını aşmayacak şekilde vermemelidir.
- Mali az olan kişinin çocuklarını düşünmesi gerektiği için vasiyet bırakmaması tavsiye edilmiştir.
- Mirasçılardan tamamının izni olmadan sadece birisine vasiyet bırakılmamalıdır.

Cenazenin Hazırlanması

Teçhiz; Vefat eden kişinin yıkanmasından kabre defnedilinceye kadar yapılması gerekenlerin tamamıdır. Ölen müslüman için teçhiz işlemlerinin yapılması **Farz-ı Kifayedir**. Bu işlemlerin geciktirilmeden yapılması gerekir(**müstehap**).

Gasil; Ölünün yıkanması. Ölen kişi gasilhanede tenesir denilen yerin üzerinde yıkanır.

Tekfin; Ölen kişinin baştan ayağa beyaz dikişsiz bir bez ile sarılması kefenlenmesi

Tesvi; tabuta konulup musallaya ve kabristana taşınması

Defin; Kabre konması

Cenaze Namazı

- Dua niteliği taşıyır.
- Farzı Kifayedir.
- Cemaatle kılınır.
- Ruku ve secdesi yoktur.
- Cemaat cenazeyi önüne alarak kibleye doğru kılınır.
- Dört tekbirle kılınır.

Cenaze Namazının Kılınışı

- Niyet edilir

- 1. Tekbir---Sübhanek (ve celle senaük)

- 2. Tekbir---Sallive Barik duaları

- 3. Tekbir---Cenaze duası (Bilmeyenler için Rabbeni duası)

- 4. Tekbir---Sağa ve sola selam verilerek namaz tamamlanır.

* Cenaze namazından sonra imam ölen kişi için helallik ister ve ölen kişi için fatiha okunur.

* Toplumda bilenenin aksine kadınlar da cenaze namazı kılabilir.

Hadis: "Müslümanın müslüman üzerinde beş hakkı vardır: Hastalandığında ziyaret eder, öldü- ğünde cenazesinde bulunur, çağrıldığında davetine icabet eder, karşılaştığında ona selam verir, aksırdığında 'elhamdülillâh' derse 'yerhamüküllâh' der.

Taziye

Taziye, ölen kişinin yakınlarına başsağlığı ve sabır dilemek, onları teselli edici sözler söylemek, ölü- nün yakınlarının üzüntüsünü paylaşmak ve hafifletmeye çalışmaktır.

Ölen kişinin yakınlarına taziye de bulunmak **sünnettir**.

Hem dini hem de insani bir görevdir.

Ölen kişinin yakınlarının, çaresizlik ve yalnızlık duygusunu yenmesine yardımcı olur.

Hz. Peygamber ölen kişinin yakınlarına yemek hazırlanmasını tavsiye edilmiştir.

Kur'an Okumak

Müslümanlar, ölen yakınlarını defnettikten sonra onun mezarı başında Kur'an okurlar. Defin işlemi tamamlandıktan sonra da orada bulunurlar, ölen kişi için dua eder ve mezarlıktan ayrılırlar.

Sadece defin sırasında ve cenaze merasiminde değil, ölen Müslüman'ın arkasından diğer zaman- lar da Kur'an okumak **sünnettir**.

Dua Etmek

Peygamber Efendimiz (s.a.v.), sık sık kabir ziyaretinde bulunmuş, bu ziyaretlerinde ölen müminler için dua etmiştir. Dualarında Allah'tan (c.c.) onlar için mağfiret ve hayır dilemiştir. Bizlere de ölmüşlerimiz için dua etmeyi öğütlemiştir. Örneğin bir hadisinde, "**Cenaze namazı kıldığınız zaman ölen kimseye samimiyetle dua edin.**"buyurmuştur. Başka bir hadisinde de

"(Ölmüş) Kardeşiniz için yüce Allah'tan mağfiret isteyiniz ve kendisine sükûnet vermesini dileyiniz..."

Hayır Yapmak

Dinimize göre, bir müslüman imkânları ölçüsünde ölmüş yakınlarının ruhu için yoksullara infakta bulunabilir. Onlar adına çeşme, okul, cami, köprü, sağlık ocağı, hastane gibi insanların faydalanacağı eserler yaptırabilir. Böylece insanlar o eserlerden faydalandıkça ölmüş kişilere sevap yazılmaya devam eder.

Mevlid Okutmak

Mevlid: Hz. Peygamberin doğumunu anlatan Eserdir. Sözlükte doğum, doğum zamanı, doğum yeri anlamlarına gelir.

Süleyman Çelebi tarafından yazılmıştır. Eserin ismi Vesiletün Necattır.

Dini bir zorunluk olmadığı halde ölen bir kişinin ardından mevlit okumak ülkemizde güzel bir gelenek haline gelmiştir. Peygamberi anmak için okutulmaktadır. Kültürümüzde Peygamber sevgisinin sembollerindedir **Alevilik Bektaşilikte Canaze Erkanı**

Alevilikte cenaze namazına **Hakka uğurlama erkanı** veya **dardan indirme erkanı** denir.

Cenaze törenini Baba veya Dede yönetir. (ölenin babası, dedesi değil.

Alevilikte dede ve baba din adamlarına verilen addır.)

Gülbank adı verilen dualar okunur.

Ölümün özellikle kırkıncı günü hayır yemeği verilir.

KUR'AN'A GÖRE HZ. MUHAMMED

Kur'an'a Göre Hz. Muhammed (sas)

Hz. Muhammed'in (sas) Peygamberlik Yönü

TEBLİĞ

Tebliğ dönemi gizli ve açık olmak üzere ikiye ayrılır.

Gizli Tebliğ dönemi Hz. Muhammed'in peygamberliğinin ilk 3 yıldır.

Açık Tebliğ dönemi üçüncü yıla başlayan tebliğ sürecidir.

TEBYİN

Kur'an-ı Kerim'de abdest, namaz, oruç, zekât, hac, kurban gibi ibadetlerle ilgili çeşitli ayetler vardır. Ancak bu ibadetlerin nasıl yerine getirileceği yüce kitabımızda ayrıntılı bir şekilde açıklanmaz. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ibadetlerin yapılışını hem uygulamalarıyla hem de çeşitli açıklamalarıyla insanlara öğretmiştir. Örneğin bir hadisinde, "Ben namazı nasıl kılıyorsam siz de öyle kılın."4 buyurmuştur

Muhkem ayetler: Herkesin anlayabileceği nitelikte olan, açık anlaşılır ayetlerdir.

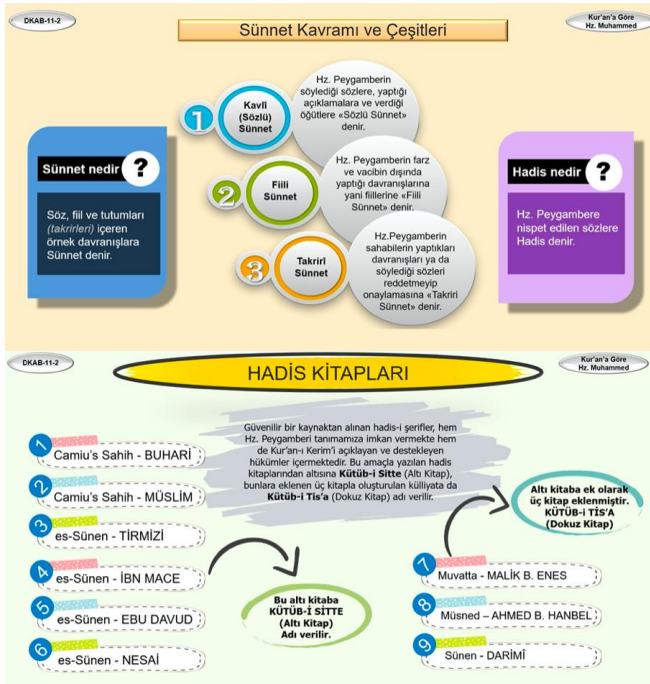
Müteşabih ayetler: Birden farklı anlama gelen, farklı yorumlanmaya müsait ayetler.

"Namazlara ve orta namaza devam edin. Allah'a gönülden boyun eğerek namaza durun." buyrulmuştur. Bu ayette yer alan "orta namaz" ifadesinin hangi namaz olduğunu Hz. Muhammed (s.a.v.) açıklamıştır. Bu konuyla ilgili olarak "Orta namaz, ikinci namazdır."3 buyurmuştur.

TEŞRİ

Peygamberin hüküm koyma, helal ve haram kılma yetkisidir.

Kitaptan örneklere bakınız.

Ehl-i beyt, Peygamber Efendimizin (s.a.v.) ev halkı, aile fertleri demektir. Peygamberimizin (s.a.v.) eşleri, çocukları ve torunları kastedilmektedir. Bunlardan da özellikle Hz. Peygamber'in (s.a.v.) kızı Hz. Fâtıma (r.a.), damadı Hz. Ali (r.a.) ve torunları Hasan (r.a.) ile Hüseyin (r.a.) ehl-i beytin mensupları olarak değerlendirilmektedir. Milletimizin çocuklarına Peygamberimizin (s.a.v.) eşlerinin, çocuklarının ve torunlarının adını sıklıkla koymaktadır. Nitekim toplumumuzda Hatice, Ayşe, Fatma, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gül- süm, Ali, Hasan, Hüseyin isimlerine çok fazla rastlanmaktadır. Camilerimizin duvarlarını Allah (c.c.) ve Muhammed (s.a.v.) yanında Ali (r.a.), Hasan (r.a.), Hüseyin (r.a.) isimleri de süslemektedir. Ehl-i beytten olan kişilerin hayatını anlatan eserler kaleme alınmakta ve bunlar oldukça fazla okunmaktadır.

Sünnetin Yerelliği ve Evrenselliği

Yerelliği: Yaşadığı dönemden kaynaklı olarak yaptığı şeyler
Evrenselliği: Hz. Muhammedin (s.a.v.) söz ve davranışlarındaki evrensellik ise bunlarda var olan mesajın belirli bir zamanla sınırlı kalmayıp tüm insanlara yönelik olması ve uyulduğunda onun gözettiği amacın gerçekleşmesidir. İbadetler ve ahlaki davranışları
Diş temizliği : evrensel. Misvak kullanımı: yerel
Tesettür: evrensel. Kıyafet seçimi: yerel

Çalışma Soruları

- Aşağıdaki ayetlerden hangisi ölümden sonra dirilmenin olacağına örnek verilemez?
- A) "Allah, diriyei ölüden çıkarır, ölüyü de diriden çıkarır. Ölümünden sonra yeryüzünü diriltir. Siz de (mezarlarınızdan) işte böyle çıkarılacaksınız." (Rum, 19)
- B) "Allah o su ile size; ekin, zeytin, hurma ağaçları, üzüm ve her türlü meyvelerden bitirir. Elbette bunda düşünen bir kavim için bir ibret vardır." (Nahl, 11)
- C) "...Yeryüzünü de ölü, kupkuru görürsün. Biz, onun üzerine yağmur indirdiğimiz zaman kıpırdar, kabarrır ve her türden iç açıcı çift çift bitkiler bitirir." (Hac, 5)
- D) "Şüphesiz Allah, taneyi ve çekirdeği yarıp filizlendirir. Ölüden diriyei çıkarır. Diriden de ölüyü çıkarandır. İşte budur Allah! Peki (O'ndan) nasıl çevriliyorsunuz?" (En'am, 95)
- E) "Allah, rüzgârları gönderir. Onlar da bulutları hareket ettirir. Biz de bulutları ölü bir toprağa sürer ve onunla ölümünden sonra yeryüzünü diriltiriz. İşte ölümden sonra diriliş de böyledir." (Fatir, 9)

"Sizi boş yere yarattığımızı ve hakikaten huzurumuza getirilmeyeceğinizi mi sandınız?" (Mü'minun, 115)

Bu ayette vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın nasıl yaratıldığı
B) İnsanı yaratanın Allah olduğu
C) Zan ile hareket edilmemesi gerektiği
D) İnsanın yaptıklarından sorumlu tutulacağı
E) İnsanın anlamlı bir hayat sürmesi gerektiği

Aşağıdakilerden hangisi tebliğin temel ilkelerinden biri değildir?

- A) Tebliğde ilave veya azaltma olmamalıdır.
B) Tebliğ yapan kişi nazik ve kibar bir dil kullanmalıdır.
C) İnsanlar inanmaya zorlanmamalıdır.
D) Tebliğ yaparken muhatabın özellikleri dikkate alınmalıdır.
E) İnsanların inanmamasından tebliğ yapan kişi sorumludur.

2. Aşağıda kıyametle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kıyametle birlikte evrendeki her şey yok olacaktır.
B) Kıyametin zamanını peygamberler de bilir.
C) Kıyamet, yeniden dirilmek demektir.
D) Kur'an'da kıyametin nasıl kopacağına dair bilgiler verilmektedir.
E) İsrail'in Sur'a üflemesiyle başlayacaktır.

"Yeniden diriliş ile birlikte ahirette insanların toplanacakları yere" verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mizan B) Ba's C) Mahşer
D) Cennet E) Hesap

Peygamberimiz: "Sizden önceki toplumlar, yasaları herkese eşit biçimde uygulamadıkları için helak oldular. Onlar; fakir, kimsesiz biri suç işlediği zaman en ağır cezayı verirler zengin ve güçlü bir kişi suç işlediğinde ise onu cezalandırmazlardı. Allah'a yemin ederim ki bu suçu işleyen kızım Fatıma da olsa onu cezalandırmaktan çekinmem." buyurmuştur.

Bu hadis, Hz. Muhammed'in (sav.) aşağıda verilen özelliklerinden hangisini ortaya koymaktadır?

- A) Sabırlı oluşuna B) Bağışlayıcı oluşuna C) Adaletli oluşuna
D) Merhametli oluşuna E) Kolaylaştırıcı oluşuna

"Ölüyü (mezara kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Ailesi ve malı geri döner, ameli kendisiyle kalır."

Bu hadisin mesajı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ameller niyetlere göredir.
B) Kişi ölünce ailesiyle bağı kalmaz.
C) Kişi, edindiği mülkten hesaba çekilmeyecektir
D) Kişinin kazandığı yalnızca dünya içindir.
E) İnsan yaptıklarıyla ahirete göç eder.

Aşağıdakilerden hangisi ahirete inanmanın insan davranışlarına etkilerinden biri değildir?

- A) Ahirete inanan insan ahiret mutluluğunu kazanmak için dünya hayatını güzel değerlendirmeye çalışır.
B) Ahirete inanan insan bu dünyada yerini bulmayan adaletin ahirette tamamlanacağını bilir.
C) Ahirete inanan insan görev ve sorumluluklarını yerine getirme konusunda daha özenli olur.
D) Ahirete inanan insan hesabını veremeyeceği iş ve davranışlardan uzak durmaya çalışır.
E) Ahirete inanan insan ölüm ve yok olma korkusunu inanmayanlardan daha fazla hisseder.

Sözlükte "iki şey arasında perde, engel" anlamına gelmektedir. Terim olarak ölümden sonra başlayan mahşerdeki dirilişe kadar devam edecek olan hayata denir. Dünya hayatı ile ahiret hayatı arasındaki geçiş dönemini ifade eder.

Ahiretin aşamalarından hangisiyle ilgili bilgi verilmektedir?

- A) Mizan B) Mahşer C) Berzah D) Ba's E) Haşir

İslam'ı yaymaktan vazgeçmesi için amcası Ebu Talip aracılığıyla haber gönderen müşriklere Hz. Muhammed "Bir elime Güneş'i, diğer elime ayı verseler yine de devamdan vazgeçmem. Ya Allah bu dini üstün kılar ya da ben bu uğurda ölüyorum." diye karşılık vermiştir.

Hz. Muhammed'in bu sözleri onun hangi özelliği göstermektedir?

- A) Kararlı olmasını
- B) Alçak gönüllü olmasını
- C) Güvenilir olmasını
- D) Adalete önem vermesini
- E) İnsanlara değer vermesini

Sözlükte son demektir. Terim olarak dünya hayatından sonra başlayıp, sonsuza kadar devam edecek olan ölüm sonrası hayatı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahiret
- B) Ba's
- C) Cennet
- D) Kıyamet
- E) Berzah

Hz. Muhammed (s.a.v.) Hz. Âdem (a.s.) ile başlayan peygamberler zincirinin son halkasıdır. Nitekim Allah (c.c) Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirmiştir: "...O, Allah'ın elçisidir ve peygamberlerin sonuncusudur..." (Ahzab suresi, 40. ayet.)

Bu parçada anlatılan durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilidir?

- A) Hâtemü'n-nebiyyîn
- B) Üsve-i hasene
- C) Eşref-i mahlûkat
- D) Muhammedü'l-emîn
- E) Ülü'l-azm

Aşağıdakilerden hangisi ehl-i beytten değildir?

- A) Hz. Ali
- B) Hz. Fatıma
- C) Hz. Ömer
- D) Hz. Hasan
- E) Hz. Hüseyin

Mevlit hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hz. Muhammed'in doğumuyla ilgili bilgileri anlatır.
- B) Sözlükte doğum, doğum zamanı, doğum yeri anlamlarına gelir.
- C) Kültürümüzde Peygamber sevgisinin sembollerindendir.
- D) Okutmak dini bir zorunluluk değil, kültürel bir uygulamadır.
- E) Yunus Emre'nin Divan'ından alınmıştır.

Peygamberimizle ilgili aşağıdaki durumlardan hangisi sünnetin yerelliğiyle ilişkilidir?

- A) Misvak kullanımı
- B) Çevreye karşı duyarlı olması
- C) Misafirlerine ikramda bulunması
- D) Müminlere karşı çok şefkatli olması
- E) Hayvanlara merhametle yaklaşması

Kim Allah rızası için bir yetimin başını okşarsa... Kim yanında bulunan yetim çocuğa iyi davranırsa; ben ve o cennette iki elin parmakları gibi yakınız."

Bu hadiste Hz. Peygamberin vurgulanan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müsamahalı oluşu
- B) Kolaylaştırıcılığı
- C) Adil davranması
- D) Hoşgörülü oluşu
- E) Merhametli oluşu

Arapça'da beyan kökünden gelmektedir. Kapalı olan bir şeyi açığa çıkarmak, açıklamak anlamına gelir. Hz. Muhammed'in Kur'an'ı hem söz hem de davranışlarıyla açıklamasıdır.

Yukarıda bilgiler aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- A) Tebşir
- B) Tebliğ
- C) Temsil
- D) Tebyin
- E) Teşri

Hz. Peygamberin, "Sizden biri kendisi için istediğini kardeşi için istemedikçe (tam) mümin olamaz." sözü sünnet çeşitlerinden hangisine örnektir?

- A) Kavli
- B) Eylemsel
- C) Fiili
- D) Takriri
- E) Onaysal

Hz. Peygamber'in hadislerinin toplandığı meşhur eserlerden altı kitaba verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sünen
- B) Kütüb-i Sitte
- C) Küttab
- D) Sahih
- E) Kütüb-i Tis'a

Techîz, sözlükte "hazırlamak, donatmak" anlamlarına gelir. Dinî kavram olarak vefat eden kişinin yıkanmasından kabre defnedilinceye kadar yapılması gerekenlerin tamamını ifade eder.

Aşağıdakilerden hangisi techizin aşamaları içerisinde yer almaz?

- A) Tekfin
- B) Tedvin
- C) Gasil
- D) Teşyi
- E) Defin

Aşağıdakilerden hangisi dinin anlaşılmasında sünnetin rolüyle ilgili değildir?

- A) Sünnet Kur'an'ın açıklayıcısıdır.
- B) Sünnet dinin temel kaynaklarındandır.
- C) Sünnet dinin anlaşılmasına araçtır.
- D) Sünnetin yerel olduğu gibi evrensel boyutu da vardır.
- E) Dinimizi öğrenme için sünnet gerekli değildir.

Hz. Peygamber, Safa tepesine çıkarak orada toplananlara: "Ey Kureyş halkı! Size bu dağın arkasından bir düşman ordusunun geldiğini söylesem bana inanır mısınız?" dedi. Orada bulunanlar: "Elbette inanırız, çünkü şimdiye kadar senin yalan söylediğini hiç duymadık." diye cevap verdiler.

Bu durum Hz. Peygamberin aşağıda verilen özelliklerinden hangisine işaret etmektedir?

- A) Cesaret
- B) Güvenilirlik
- C) Hoşgörü
- D) Saygı
- E) İkna gücü

I. Kur'an-ı Kerim'de "Namazı kılın!" emri vardır. Ancak namazın nasıl kılınacağı, kaç rekat olduğunu biz sünnetten öğreniriz.

II. Çok soğuk bir gün sabah namazı kılmak için gusül abdesti alması gereken bir sahabe teyemmüm alıp namaz kılmıştır. Peygamberimiz niye böyle yaptığını sorunca sahabe "Allahü Teala ayette kendinizi tehlikeye atmayın buyuruyor." demiştir; Peygamberimiz gülümsemiş ve bir şey dememiştir. Bu maddelerin işaret ettiği sünnet türleri hangi seçenekte sırasıyla verilmiştir?

- A) Fiili sünnet/ Kavli sünnet
- B) Kavli sünnet/ Fiili sünnet
- C) Fiili sünnet/ Takriri sünnet
- D) Takriri sünnet/ Kavli sünnet
- E) Kavli sünnet/ Takriri sünnet

Hz. Muhammed'in, insanları aydınlatmak ve yol göstermek amacıyla söylediği sözlere hadis denir.

Aşağıdakilerden hangisi hadisle aynı anlama gelmektedir?

- A) Onaysal Sünnet
- B) Takriri Sünnet
- C) Fiili Sünnet
- D) Kavli Sünnet
- E) Davranışsal Sünnet

Cenaze namazı hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir yerleşim biriminde, ölen kişinin cenaze namazı kılınmazsa orada yaşayan bütün Müslümanlar bundan sorumlu olur.
- B) Cemaat cenazeyi önüne alır, kibleye dönük olarak imamın arkasında ayak tutar.
- C) Cenaze namazına niyet ederken ölen kişinin kadın veya erkek olduğunu belirtmek gerekmez.
- D) Cenaze namazına kadınlar da katılabilir.

E) Cenaze namazı kılındıktan sonra cemaatten, ölen kişiye haklarını helal edip etmedikleri sorulur ve ölen Müslüman'ın ruhuna Fâtiha okunur.

“Arkadaşları ile birlikte kıldıkları bir namaz esnasında terliklerini çıkartan Hz. Peygamber, cemaatin de terliklerini çıkardığını görünce onlara bu davranışlarının sebebini sormuş ve sırf kendisi yaptığı için yaptıklarını öğrenince, ‘Ben terliklerimde pislik olduğunu fark ettiğim için çıkarttım.’ demiştir.”

Bu hadise göre Hz. Muhammed (sav.)'in sünnetini anlama ve uygulama hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bütün davranışları aynı şekilde yapılmalıdır.
B) Davranışın niçin yapıldığı araştırılmalıdır.
C) Davranışın evrenselliği tespit edilmelidir.
D) Tek ölçüt davranışın yapılış şekli olmamalıdır.
E) Davranışın amacını ve özünü anlamak gerekir.

“Bir mümin erkek veya bir mümin kadının Allah ve Resulünün bir emir ve hüküm verdiklerinde artık işlerinde bundan başkasına seçme hakları olamaz.” Ayeti peygamberin hangi görevini açıklar?

- A) Teblig B) Tebyin C) Temsil D) Teşri E) Tayir

Aşağıdakilerden hangisi altı hadis kitabını derleyen alimlerden biri değildir?

- A) Buhari B) Muslim C) Darimi D) Tirmizi E) Ebu Davud

Dini bir kavram olarak teşhiz, vefat eden kişinin yıkanmasından kabre koyuluncaya kadar yapılması gereken şeylerin tamamına verilen isimdir. Bir Müslüman vefat ettiğinde; yıkanması, kefenlenmesi, cenaze namazından sonra kabristana taşınması ve kabre konması gibi görevler diğer Müslümanlar tarafından yapılır.

Bu metinde aşağıdaki kavramlardan hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Tekmil B) Teşyi C) Tekfin D) Defin E) Gasil

Kıyametin kopuşu iki aşamada gerçekleşecektir.

Aşağıdakilerden hangisi ikinci aşamada diğerlerinden daha önce gerçekleşecektir?

- A) Hesap B) Haşir C) Mahşer D) Ba's E) Amel defteri

Cenaze namazıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ayakta kılınır. B) Farz-ı ayn'dır. C) Ruku ve secdesi yoktur.
D) Cemaatle kılınır. E) Dua niteliğindedir.

Bir Müslümanın vefat etmesinden sonra ilk yapılması gerekenler arasında vasiyetini yerine getirmek vardır. Peygamber, kişinin öldükten sonra yapılmasını istediği bir şey varsa her an ölçmüş gibi vasiyetini hazır etmesi gerektiğini önermiştir.

Ölen kişinin vasiyeti konusunda aşağıdakilerden hangisi doğru bir bilgidir?

- A) Kişi, ölmeden önce malının tamamını bir hayır kurumuna vb. yerlere vasiyet edebilir.
B) Bir kişi, malının en fazla üçte birini hayır kurumlarına vasiyet edebilir.
C) Kişinin ölümünden sonra malının üçte biri mirasçılara paylaşılır, ardından da vasiyeti yerine getirilir.
D) Ölen kişinin vasiyeti her ne olursa olsun, mutlaka yakınları tarafından yerine getirilmelidir.
E) Kişi, cenaze namazını kimin kıldıracağı ve cenazesinin kim tarafından yıkanacağı konusunda vasiyette bulunamaz

Ölmüş kişilerin arkasından yapılacak duanın o kişiye bir yararı olmaz.

Sözlükte “birine sabır telkin etmek” anlamındadır. Yakını vefat eden kimselere sabır ve baş sağlığı dilemektir.

Ölen kişinin yakınlarını teselli edici sözler söylemek, üzüntüsünü paylaşmak ve hafifletmeye çalışmaktır.

iletişim yoludur.

Yukarıda tanımlanan dini kavram hangisidir?

- A) Tavsiye B) Teblig C) Vasiyet D) Taziye E) Teşyi

“Andolsun, Allah'ın Resul'ünde sizin için Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” (Ahzab suresi, 21.ayet.)

Bu ayette Hz. Muhammed'in hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Teşri B) Temsil C) Tebyin D) Teblig E) Talim

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlikle ilgili görevlerinden biridir. Kanun ve hüküm koymak anlamına gelir. İslam'a göre Hz. Peygamber'in (s.a.v.), Müslümanların uyması gereken hususlarla ilgili dini hüküm koyma yetkisi vardır. Genel olarak İslam âlimleri, Peygamberimizin, Kur'an'da belirtilenler dışında hüküm koyma, bazı şeyleri haram veya helal kılma yetkisi olduğunu belirtmişlerdir.

Parçada Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Teblig B) Tebyin C) Temsil D) Teşri E) Tefsir

“...(Ey Muhammed!) Düşünüp öğüt alsınlar ve kendilerine indirilene açıklayasın diye sana bu Kur'an'ı indirdik.” (Nahl suresi, 44. ayet.)

Yukarıdaki ayette Hz. Muhammed'in hangi görevinden bahsedilmektedir?

- A) Teşri B) Davet C) Teblig D) Temsil E) Tebyin

Ölümlerle birlikte yok olup gideceğini düşünen bir insan için dünyadaki hiçbir şeyin anlamı kalmaz. Çünkü ----

İkinci cümle aşağıdakilerden hangisi ile devam ederse anlamlı olur?

- A) Ölümü düşünmenin bir faydası yoktur.
B) Ölüm için gerekli hazırlığı yapmamıştır.
C) İnsanın ruhu bedenden ayrılınca ölümsüz olur. D) İnsan dünyada ölümsüz olmak için çalışır.
E) Dünya hayatı ahiret inancı ile anlam kazanır.

---- kelime olarak “dikilmek, ayağa kalkmak, durmak ve canlıların Yüce Allah'ın huzurunda saygıyla duracakları gün” anlamlarına gelir. Kur'an-ı Kerim'de, bazı ayetlerde dünya düzeninin bozulması ve dünya hayatının sona ermesi olarak tanımlanırken bazı ayetlerde de insanların Allah Teâlâ tarafından diriltilmeleri, mahşer yerinde toplanmaları anlamında kullanılır. Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kıyamet B) Ahiret C) Ecel D) Kabir E) Mahşer

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât suresi, 56. ayet.)

• “O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır...” (Mülk suresi, 2. ayet.)

Bu ayetlerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Cinlerin yaratılışı
B) İmtihan bilinci
C) İnsanın yaratılış gayesi
D) Ölümünden sonraki hayat
E) Allah'a imanın önemi

İslam inancına göre dünya için ahireti, ahiret için de dünyayı terk etmek doğru değildir. Aksine Müslüman, dünya ile ahiret arasında her zaman bir denge gözetmelidir. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi de ahiret için çalışmalıdır. Hem dünyevi hem de uhrevi sorumluluklarını yerine getirme konusunda titiz olmalıdır.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uhrevi Sorumluluklarımız
B) Dünya ve Ahiret Dengesi
C) Kıyamet ve Haşir
D) Dünya Hayatının Amacı E) İslam'ın İman Esasları

Kıyamet günü ikinci kez sūra üflendikten sonra bütün insanların diriltilerek mezarlarından kalkıp dünyada iken yaptıkları her şeyin hesabını vermek üzere toplanacakları yere ---- denir.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Ba's B) Mahşer C) Diriliş D) Mizan E) Ahiret